

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 12. Cunctas sua paßione Christus prophetias viuificauit, & miscuit quasi fermentum; fidei nostræ maximè conueniens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Hum excita. t. tenuit ut mundū dixeris interire puluere, qui recessurus erat. profligente nocte in lucem diemque conuersa. O quantum erectum est castrum prophetarum, quot ignes verba, missiles quot, quot metaphoræ, quot veterum opera. Prophetarum nostræ redemptionis Sacramenta contegebant! Quanta omni ex parte, omni tempore differentia prophetiarum! Et quot annis efformando huic castrum artifices inludantur! Modò verò, feli prægnantis horâ, ignis in pectore accenditur. Saluatoris, nouo amoris inclemento, prout inuicit D. Ioannes: *Sciens Iesus quia venis hora eius &c. cum dilexisset suos, qui erant in mundo in finem dilexerit eos.* Amor ille tantū Christum vixit diligentia, vt pertransierit omnes illos ignes missiles, & inuicem flammam volatitices, omnes dissipauerit, puluerem eduxerit prophetiarum Sacramentorum, factus lux: *Ego sum lux mundi*, ita vt octo decim horarum spatio, nempe ab hora nona diei Iouis vespertina, qua cæjebatur, vsque ad tertiam diei Veneris vespertinam, qua moriebatur, omnia percurreret in horto exorsus, & in cruce consummaret: *Consummatus est.*

§. 12. *Cunctas sua passione Christus prophetias viuificauit, & inuenit quasi fermentum; fides nostra maxime conuiuens.*

Hoc omnium nomine Prophetarum, imo & totius generis humani supplicabat Abacuc Propheta in illo tam solemni quâ difficili Cantico: *Domine opus tuum, in medio annorum viuifica illud.* Prototypum Domine adeo diuini ac cælestis delincentis, quod per oratorum dispositi Prophetarum, corpus tot tamque præclaris circumstantiis adornatum; iam facta sunt fundamenta per tot manus artificum, quot te vates in præcurrerunt, castrum erecti spiculis igneis, arcanis, signis, ac figuris diuina planè sapientia circumcinctum, vt merito cognomen accepit, dicebatque illud esse, *Opus tuum, dicere*, & primum describere, quidquid postmodum esset faciendum, vt oculis pateat, nihil casu, nihil euenire non præmeditatum. Hoc præsignificauit (interprete Theophylacto) idem Propheta his verbis: *Ante faciem eius ibit morsq. d. n. in omnibus quæ per Prophetas aut disponebat agenda, aut futura loquebatur, mortem suam meditabatur, vt ipsi quidquid pareretur, prænunderent.* Notat autem quæd

Septuaginta legat: *Ante faciem eius ibit sermo* quod quidquid agendum erat, præuenit, illud expressis, clarisque verbis prænunderans; vt omnes restentur, omnia concordi sapientia ac uniformi peracta esse consilio: Huic concinit Amos Prophetas: *Non faciet Dominus Deus verbum, nisi reuelauerit secretum suum ad se uos suos Prophetas.* Domine, precatur vates, viuifica corpus illud prophetiarum: *Domine, opus tuum, viuifica illud.* Intret in illud spiritus vitæque eius quod operaris, sicut autem anima corpus iustimante, totum illi vitam infundit, vt ne vel sit capillus ad quem vitæ spiritus non pertingat, sic quoque spiritus prædictiones informet Prophetarum.

Puto meminisse vatem ossium aridorum Ezechielis. Videri ille dispersa per campos ossa arida: Age o Propheta (inquit Deus) viuentne ossa ista? Tu Domine, uolli. Etia igitur, intret in ea verbum meum, & vivo reuiuiscunt: *Ingressus est in ea spiritus & uixerunt.* Ossa a idæ prophetias esse dixero, quibus fides nostrorumque nititur probatio mysteriorum: hic vna, ibi altera, vna in paradiso terrestri, foris altera, quædam in Chaldaea, quædam in Babylonia, quædam in Hierusalem, quædam in Teua, quædam in Damasco, quædam in Ninive, quædam in mans abyssis, ceterique ventre, hinc inde dispersæ. Incarnatum cælestis Patris Verbum ad Hierusalem, & ecce his aridis spiritum inspirabit ossibus, complens omnia ad vltimum vsque legis apicem.

Hoc est illud fermentum (dicente D. Ambr.) cui seipsum Saluator suamque comparat incarnationem: *Simile est regnum celorum fermento, menti, quod acceptum mulier abscondit in farinae sacu tritici.* Massa est indigesta, dura, insipida, cui fermentum non immiscetur; illa verò permixta fit sapidissima ex qua panis pinxitur optimus, ad corporis alimentum: Hoc est, ait Christus mysterium regni Dei, hoc est, quod operor, Sacramentum. Massa digesta erat farinae factis tribus, tribus ordinibus Prophetarum: quorum quidam operibus, vt Patriarchæ, quidam verbis vt Propheta, quidam scriptis, quia omnes de Christo prædixerunt, operibus, verbis, scripturis. Erat autem hæc massa incomposita, dura, proinde nec saluti, nec gusti salutaria. Verum iam regnum Dei descendat virgenitus æqualis Patri, fiat fermentum, fiat homo, massa commiscetur, cui fermentum, hoc scilicet passionis acerbum coniungatur, & fiet panis sapidissimus, saluberrimus, dulcissimus, opus nostræ scilicet redemptionis.

redemptionis. *Consummabuntur omnia que dicta sunt per Prophetas.* Hic est ille panis (testatur D. Ambros.) Ecclesie Christianae. An non recordaris (quod D. Ambros.) eius quod Christus ait, de duabus mulieribus simul triticum molentibus: *Vna assumetur, & altera relinquetur*: vna perdetur ac morietur, altera vita vivet incolumi, & prospera? Licet enim ambae farinam habuerint, vna fermentum habuit, illudque suae massae contemperavit, & partem vitae sibi pinxit, altera verè panem suum noluit fermentari, sed illum semper comedit azymum, hoc suam festam celebravit Paschalia, proinde panis ille tam indigestus tamque crudus eam praefocavit. Haec illa Iudaorum Synagoga, quae, sicut panem habuit de caelo, vatum oracula intelligo, de quibus suam compinsebat massam, doctrinam ac fidem, sed Christi redemptionem noluit, repulit fermentum, quod illa fermentabat oracula. Hinc semper eius stomachus cruditatibus laboabat, vitaeque carebat alimento, sua perit indigestione panis sui azymi, quem usque in hodiernum diem stomacho retinet non fermentatum. Ecclesia verò Cotholica praesidio sibi sumit hoc fermentum, ut massam suam fermentet; id est, Christi passionem, quae licet acerba sit & acerosa fermentat tamen datque vitam vatum praedictionibus, unde, & panem habet, quo alatur suam salubrem, certique nutrimenti. Coniungit Ecclesia Christiana, Evangelium prophetis, indeque panem pinxit dulcissimum, lapidissimum, qui cor hominis confirmet.

I.
Allegoria.
Matt. 24.
40.

II.

III. De hoc argumento disputat D. Augustinus. atque aniles quassam fabulas conincit, quas haereticus ille effutebat, dicens non esse magnum faciendam Prophetarum oracula quia ut ipse opinabatur, de Christo, non sunt vaticinati, & si quid de ipso sunt locuti, parum referre eorum vaticinium, cum illud infideles non suscipiant nec ei fidem habeant; Christiani quoque illis modo oraculis non indigent, sufficit enim illis novum testamentum, ut vetus amplius non requirant. Probat autem D. Augustinus, eum quam longissimè à veritate aberrare, imo phoenesim pati. Primo: dedit operâ probat, nullam esse Prophetarum paginam, quae non loquatur de Christo. Secundo: nihil Deum fecisse magis fidei nostrae congruum, quam omnia prius & dixisse, & obumbrasse quae in nostram facturus erat redemptionem, ita ut nexu admirabili sibi inimicem veritatisque foederis paginæ adstipulerent, hocque inter divinae potentiae miracula caput exercitum, quod Deus infinita sua sapientia sic cuncta

di posuit, ut tanta tamque varia hominum multitudo, à se mutuo dissidens temporibus, variis saeculis, qualitatibus, quorum alij in Chaldaea alij apud Iudaeos, alij in Galilea, quidam inter Babylonicos captivi, quidam in Hierusalem liberi, alij in Niniven abducti; quidquid Christus esset acturus, praesignarent praedicerent, praescribereut, ad minimas usque actiones; hocque tanta harmonia, ut nullum sit pluribus consonans fistulis organum, quod tam consona ludat melodiam, nec diversorum cantorum musica qua tanta sibi respondeat proportione, ut hi de Christo concorditer prophesizant. De hoc autem intelligere possumus illud Isaia: *Requiritis diligenter in libro Domini, & legite, unum ex eis non desuit, alter alteri non quaesuit, quia quod ex ore meo procedit, ille mandavit, & spiritus eius cogitavit ea.* Quodque verbum, suum habet mysterium. Non ait: *Quaerite*, quod est simpliciter quaerere, sed *Requiritis*, id est non semel, sed saepius, idque studiosè, *Diligenter*. Resolvite paginas ex vna & altera parte; cognoscite exactè, non curiam, haec biblia, haec oracula. Num semel ea perlegisti? relegitis? & altera, & tertia vice; non dubito repenes, quod ne vel legi; apertè à se implende Christus omiserit: *Num ex his non desuit.* Demum ne opineris inter Prophetas conventum esse, ut sua componerent oracula, cum nec se mutuo plures viderint, nec agnouerint: *Alter alteri non quaesuit.* Cum plures se mutuo non viderint, nullen, imo bis millen annis alter alteri ante cesserit, id tamen cognosces, quod sibi, mutuo concinant; conveniant, iusque scriptis manus invicem dent, cum nec vnus alterum aut viderit, aut sua scripta cum illo contulerit componenda. Argumentum hoc est irrefragabile, vnicum tantum fuisse praecceptorem, qui cunctos instruit, vnum eundemque spiritum, quo omnes afflati prophetarunt; Attendis concordem cantorum musicam; hi superius sunt prope organum, illi inferius in choro, qui se suam attollit voce, & quaeque fistula suam, nihilominus miraris; omnes in harmonia convenire, miroque concentu ut inter se, & cum cantoribus fistulas responderet, & qui altius vocem attollunt, cum his qui voce cantum leuiori: Et ais: nemo neget his esse musices directorem, qui tanta hac desponat melodiam. De se testatur D. Aug. maxime spiritum suum ex Prophetarum inter se concordia recreari, & eorumdem cum Evangelio consonantia, ita ut, quidquid illi scriptis ediderit, verbis praelocuti sunt, signis praefigurarunt, adeo Christus exactè compleretur ut ne scias vtrum mar-

gna debeas admirari vel quæ prædixerunt, ac de Christo præfigurari, vel accuratam diligentiam qua Christum cuncta complectere comperimus. Quæras, qui fieri possit tot tantaque tantillo posse tempore adimpleri, an æmulus erigitur, cuius fundamentum calamo in charta describendo, quinque annorum millia imensa sunt, iter percurrere tam longum, ut ad eius leucatum suppurationem pluma eique sapientissimi requirerentur Arithmetici, quales Prophetas fuisse indicamus? Vnum ex illis audiamus respondentem: *Cum veneris quasi flammam violentam, quem spiritus Domini cogit.* Itaque gradum accelerat, diuino percussus spiritu, ut timore discipuli percellantur.

§. 13. *Christus electrum, in ignem conuersum ambulabat inter animalia, complens vaticinia prophetarum.*

Hoc inter maiora Dei censetur miracula, quod in Christi passione contigit. Ignoscat mihi Deus, quanta in actu oculi percipitur regni, tot tamque vanas pertranstis stantes, quales Prophetæ præfigurant, ut omnem excedant numerum, quod ut prælati sumus, solummodo ad illas digno designandas, quinque mille annorum decursus requireretur, omnes autem octodécim horarum decursus permeant.

Nec miror, amor eum excitabat diuinitus, qui ignis est, cuius motus sunt vehementissimi. Ex his credo me posse declarare visionem, illam sæpius repetitam, nec minus difficilem Ezechielis. Vidi hic electrum, id est (teste D. Gregor.) pretiosum lapidem, ex auro & argento confectum, miræ venustatis. Erat hoc electrum in medio quatuor animalium, vni facies erat vituli alteri leonis, alteri hominis, & quarto aquilæ. Omnia verò potentissimo ardebant igne, de quibus sic vates ait, *Emittentur scintillæ, quasi arsi candentis.* In horum medio electrum hoc ambulabat tanta celeritate, ut iam esset cum illo vnum animal, iam alterum ei congregaretur, nunc ad alterum reuertebatur, vno verbo: *Erat visio discurrens, in medio animalium.* q. d. Fieri posse negares tantum corpus inter animalia tam celeriter discurrete, res erat digna spectaculo, ambulabat, hinc inde discurrebat, quasi quid si esset imaginarium, aut mentis cogitatio. Quis illud tam festinato propellebat? *Ne miseris, erat hic lapis pretiosus igne flam-*

maque circumfusus: *De medio ignis quasi species electri.* Si vel parum ignis pulueris tormentarij glandem impellat ferream, viginti quinque librarum, tanta volat per aëra celeritate, ut mentis esse videatur cogitatio, & corporis fugiat infescentes oculos, quid non audentissimus, ac vehementissimus instar fulguris, ignis operaretur? talis autem erat, quo mysticus hic lapis inardesceret. Papæ, quale mysterium, mysterium celeste, mysterium diuinum, lapis pretiosus Christus est Deus & homo, ex auro Diuinitatis & humanitatis argento confectus: *Deus & homo vnum est Christus.* Ecce lapis electri celesti discurret inter ferocissima animalia: *Ecce ascendimus &c. & filius nominis, tradetur Principibus Sacerdotum, & tradent eum gentibus &c.*

Expende quæso, graphicam Christi carnificum hestimque descriptionem, perpende animalium figuras, primo vituli, quo sacerdotes, digito monstra inquit D. Ambrosius quorum erat officium vitulos ac boues immolare: *Quot Luc. eorum hic numerus fuit. Circumdederunt me vi. Ps. 21. 13. tulu multu tauri pingues obsederunt me.* Secunda figura erat Leonis, hoc scruissimos intellige Pontificum ministros, quibus, cum eum in tuo concilio ipsa qua capiebatur nocte contumellis affectissent, tradiderunt, ut eum visum in aurora irrisionibus potissimum acerbissimis cruciarent: *Susciperant me sicut leo paratus ad prædandum.* Tertia faciem hominis referebat. Adest Herodes, homo ad noua intentus, mirabilium audis, videre Christum ex vana inhiabat curiositate. Ultima facies aquilam exprimebat, nempe Pilati præsidem Romani imperij, cuius aquila signum referebat. Ecce tibi quatuor hæc animalia, miro concentu à Davide decantata, *Quæuo fremue. Ps. 21. vnu gentes & populi meditati sunt inania, assistent vnu Reges terra, & Principes conueniunt in vnu, aduersus eum. Gentiles, Iudæi, Reges, & Principes.* En quæ crudelia animalia, rabie malitiosa fuerunt, in Christum scintillas quasi æris candentis emittunt, lapidem verè celestem, quam rectè talis inter terrena hæc discurret animalia, medio eum cum boue vides, id est in concilio Sacerdotum, quem in medio constitutum diis parant vrgere contumellis falsisq; eusimulare testibus, & velut immanes tauri, Deo claudunt oculos, ut omni sepe sua pietate Christum cæco verberare fatigent duriori, (a) Medio illum (a) *Palos de cægo.* inter ministros cõsideras Pontificum, qui eum alapis cedunt, eius oculos velo obtectant, idus in genas faciemque ingerunt, iridentes: *Quis est qui te percussit?* Nunc atq; Herodi,

quis: